

OT – Optima Telekom d.d.
Godišnje izvješće
i izvješće za 4. kvartal
Grupe za
2017. godinu

20
17

Optima
TELEKOM

I. Izvještaj posloводства	5
I.1 Uvod	6
I.2 Izjava predsjednika Uprave	8
I.3 Korporativno upravljanje i osnovni podaci.....	9
I.4 Optima Telekom članice Grupe i regionalni centri.....	10
I.5 Pregled tržišta	11
I.6 Gospodarsko okruženje.....	11
I.7 Regulatorno okruženje.....	13
I.8 Poslovni pokazatelji i segmenti.....	15
I.9 Financijski rezultati Grupe.....	21
I.10 Vlastite dionice.....	25
II. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	26
II.1 Unutarnji nadzor u Društvu i upravljanje rizicima u odnosu na financijsko izvještavanje	27
II.2 Značajni imatelji dionica u Društvu na dan 31.12.2017.....	28
II.3 Pravila o imenovanju i opozivu članova Uprave i Nadzornog odbora i njihove ovlasti	28
II.4 Promjene u upravljačkim tijelima.....	29
III. Izvješće neovisnog revizora o godišnjem izvješću i konsolidiranim financijskim izvještajima	
IV. Financijska izvješća Grupe	

I. Izvještaj posloводства

I.1 Uvod

U poslovnoj 2017. godini OT-OPTIMA TELEKOM d.d. (dalje u tekstu: Društvo) je uspješno okončala postupak pripajanja trgovačkog društva H1 TELEKOM d.d., Split, Dračevac 2/d, OIB: 88551335012 (dalje u tekstu: H1 ili Pripojeno društvo). Sam postupak pripajanja nastavak je započetih radnji tijekom 2016. godine, prvenstveno Ugovora o pripajanju od dana 29. srpnja 2016. godine zaključenog između Društva i H1, kao i zahtjeva Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) za produljenjem privremenog upravljanja Hrvatskog Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9, OIB: 81793146560M (dalje u tekstu: HT) nad Društvom.

U svrhu pripreme procesa pripajanja društva H1 Društvu slijedom rješenja AZTN-a o dopuštenosti koncentracije, Nadzorni odbor društva H1 je dana 29. lipnja 2017. godine imenovao Optimine članove Uprave, gospodina Zorana Kežmana za predsjednika Uprave H1, a gospodina Tomislava Tadića za člana Uprave H1.

Imajući u vidu da su Glavne skupštine oba društva koja su sudjelovala u postupku pripajanja dana 25. siječnja 2017. odobrile Ugovor o pripajanju H1 Društvu, kao i činjenicu da je dana 9. lipnja 2017. AZTN donio Odluku kojom je uvjetno dopuštena koncentracija koja nastaje pripajanjem H1 Društvu, ispunile su se sve pretpostavke da se pred sudskim registrima nadležnih sudova izvrši postupak pripajanja sukladno odnosnim odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

U svezi navedenih okolnosti, a temeljem zahtjeva za produljenjem privremenog upravljanja od dana 29. srpnja 2016. godine od strane društva HT, kao društva koje je temeljem Rješenja AZTN-a klasa UP/I 034-

03/2013-02/007 od dana 19. ožujka 2014. steklo kontrolu upravljanja nad Društvom, AZTN je dana 9. lipnja 2017. godine također donio pozitivno rješenje o produljenju prava privremenog upravljanja nad Društvom na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. godine. Predmetno produljenje upravljanja HT-a nad Društvom bilo je jedan od uvjeta da sam Ugovor o pripajanju od dana 29. srpnja 2016. godine stupi na snagu, odnosno da odluke Glavnih skupština oba društva, kojima se odobrava predmetni Ugovor, steknu pravni učinak.

Konačno, kao slijed naprijed navedenih radnji, sudski registar Trgovačkog suda u Splitu je dana 5. srpnja 2017. donio Rješenje broj Tt-17/6536-2 kojim je izvršena statusna promjena pripajanja društva H1 Društvu, uz zabilježbu da će pripajanje biti pravovaljano nakon što se upiše u sudski registar Društva preuzimatelja, da bi potom dana 1. kolovoza 2017. sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu donio Rješenje broj Tt-17/26830-4 temeljem kojeg je izvršen upis pripajanja temeljem naprijed navedenih odluka Glavnih skupština društava i AZTN-a.

Uz provedbu statusne promjene pripajanja, temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu, broj Tt-17/26830-4 izvršen je i upis povećanja temeljnog kapitala s iznosa od 635.568.080,00 HRK za iznos od 58.864.560,00 HRK na ukupni iznos od 694.432.640,00 HRK, sve sukladno odredbama članka 519. i 520. Zakona o trgovačkim društvima radi provedbe postupka pripajanja izdavanjem 5.886.456 novih redovnih dionica na ime pojedinačnog nominalnog iznosa od 10,00 HRK.

Pripajanje je izvršeno prijenosom cjelokupne imovine i svih prava i obveza društva H1, bez

provođenja postupka likvidacije pripojenog društva. Kao naknadu za prenesenu cjelokupnu imovinu i sva prava i obveze društva H1, Društvo je izvršilo obvezu preuzetu Ugovorom o pripajanju prema dioničarima društva H1 te istima prenijelo dionice Društva u odgovarajućem omjeru. Zamjena dionica Društva oznake OPTE-R-C za dionice H1 oznake HITE-R-A provedena je tako da su dioničari H1 u zamjenu za jednu dionicu oznake HITE-R-A pojedinačnog nominalnog iznosa od 10,00 HRK stekli 0,75 dionica Društva oznake OPTE-R-C pojedinačnog nominalnog iznosa od 10,00 HRK (1:0,75).

Svrha pripajanja je ostvarenje pozitivnih sinergija na relaciji društava te povećanje vrijednosti Društva za svoje postojeće dioničare i nove dioničare (bivše dioničare društva H1). Društvo je ocijenilo da je poslovno, organizacijsko, pravno i financijsko povezivanje u obostranom interesu, i Društva i društva H1, obzirom da će se provođenjem pripajanja i ostvarenjem predviđenih sinergija povećati poslovna efikasnost te smanjiti troškovi, a očekuje se da bi predmetno moglo pozitivno utjecati na vrijednost Društva kao trećeg respektabilnog operatora na tržištu nepokretne telefonije.

U nadzornom tijelu Društva tijekom poslovne 2017. godine došlo je do promjene u članstvu i to na način da se dotadašnji predsjednik Nadzornog odbora Siniša Đuranović povukao iz članstva i s položaja predsjednika Nadzornog odbora Društva s danom 31. svibnja 2017. zbog preuzimanja položaja procesno nespojivog s članstvom u Nadzornom odboru Društva.

Na redovnoj Glavnoj skupštini Društva održanoj 11. srpnja 2017. godine, za člana Nadzornog odbora s mandatom u trajanju od četiri godine počevši od dana donošenja Odluke, izabran je gospodin Igor Vavro kojeg

su članovi Nadzornog odbora na sjednici održanoj 26. srpnja 2017. izabrali i za predsjednika Nadzornog odbora.

Drugih promjena u sastavu Nadzornog odbora nije bilo te ga danas čine:

Igor Vavro, predsjednik; Ariana Bazala-Mišetić, zamjenica predsjednika; Marina Brajković, članica; Jasenka Anica Kreković, članica; Marko Makek, član; Ana Hanžeković, članica; Rozana Grgorinić, članica; Maša Serdinšek, članica; Ivica Hunjek, član – predstavnik radnika.

Tijekom promatranog razdoblja, Nadzorni odbor je 7. ožujka 2017. ponovno imenovao na istu funkciju članicu Uprave gđu Irenu Domjanović. Mandat po navedenoj odluci Nadzornog odbora članici Uprave traje dvije godine i počinje teći istekom dotadašnjeg mandata.

Upravu Društva čine: Zoran Kežman, predsjednik Uprave; Mirela Šešerko, članica Uprave; Irena Domjanović, članica Uprave; Tomislav Tadić, član Uprave.

Društvo i nadalje, kao i u razdoblju od zaključenja Nagodbe, uredno izvršava sve dospelje obveze preuzete Nagodbom zaključenom u predstečajnom postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu od dana 30. travnja 2014. godine, poslovni broj Stpn-354/13, te o navedenim radnjama izvješćuje javnost sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi putem Internet stranice FINA-e, www.fina.hr.

Usljed nastupa činjenice pripajanja društva H1, Društvo je postalo univerzalni pravni sljednik svih prava i obveza H1, pa tako i dužnik po predstečajnoj nagodbi Trgovačkog suda u Splitu, broj Stpn-74/2014 zaključenoj dana 16. prosinca 2014. godine. O izvršenim radnjama Društvo uredno izvješćuje javnost sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i

predstečajnoj nagodbi putem Internet stranice FINA-e, www.fina.hr.

Osim putem Internet stranice Fina-e u svezi pitanja vezanih uz provedbu predstečajne

Nagodbe, Društvo pravovremeno i transparentno izvještava javnost o izvršenim obvezama u skladu s propisima iz područja tržišta kapitala.

1.2 Izjava predsjednika Uprave

Iza nas je dinamična i izazovna, ali i vrlo uspješna godina koju je obilježilo formalno pripajanje H1 Telekoma Optima Telekomu. Ovim prijateljskim pripajanjem omogućili smo novu perspektivu Optimi, ojačali smo svoju poziciju na tržištu i otvorili nove prilike za rast prihoda i profitabilnosti kompanije. U 2017. smo ostvarili i prve pozitivne sinergijske efekte, u tehnološkom, procesnom i organizacijskom području, a što se pozitivno odrazilo i na naše poslovne rezultate. Godinu smo zaključili s rastom prihoda od ukupno 9 posto, što je prvenstveno rezultat značajnog rasta prihoda od multimedijalnih te Internet usluga, dok je rast operativne dobiti prije jednokratnih stavki veći za 5 posto u odnosu na 2016. godinu.

Pripajanje H1 Telekoma stvorilo nam je i nove mogućnosti za investicije, koje će prvenstveno biti usmjerene prema korisniku i korisničkom iskustvu, i to kroz razvoj vrhunskih usluga i unaprjeđenje infrastrukture. Budući da smo kao telekom u središtu trendova digitalizacije i velikog rasta potražnje za broadband kapacitetima, na nama je

da konstantno nadograđujemo infrastrukturu i unaprjeđujemo naše usluge i pakete, te na taj način zadovoljavamo zahtjeve tržišta i podižemo zadovoljstvo naših privatnih i poslovnih korisnika.

S obzirom na sva postignuća u 2017. godini, vjerujem da će se 2018. za nas razvijati u smjeru širenja tržišnog udjela i rasta poslovanja na zadovoljstvo naših dioničara i zaposlenika, ali i korisnika telekom usluga.

Zoran Kežman

1.3 Korporativno upravljanje i osnovni podaci

NADZORNI ODBOR

Igor Vavro – PREDSEDNIK
Ariana Bazala-Mišetić – ZAMJENICA PREDSEDNIKA
Marina Brajković – ČLANICA
Jasenka Anica Kreković – ČLANICA
Marko Makek – ČLAN
Ana Hanžeković – ČLANICA
Rozana Grgorinić – ČLANICA
Maša Serdinšek – ČLANICA
Ivica Hunjek – ČLAN – PREDSTAVNIK RADNIKA

UPRAVA DRUŠTVA

Zoran Kežman – PREDSEDNIK
Irena Domjanović – ČLANICA
Mirela Šešerko – ČLANICA
Tomislav Tadić – ČLAN

IBAN

HR3023600001101848050
Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Trgovački sud u Zagrebu

OIB

36004425025

MBS

040035070

MB

0820431

TEMELJNI KAPITAL

694.432.640,00 HRK

BROJ DIONICA

69.443.264, svaka nominalnog iznosa od
10,00 HRK

I.4 Optima Telekom članice Grupe i

regionalni centri

Središnjica - Uprava Društva

OT-Optima Telekom d.d.
Bani 75a, Buzin
10 000 Zagreb, Hrvatska
TEL +385 1 54 92 699
FAX +385 1 54 92 019

Regija Zapad

OT-Optima Telekom d.d.
Andrije Kačića Miošića 13
51 000 Rijeka, Hrvatska
TEL +385 51 492 799
FAX +385 51 492 709
OT Centar
TEL +385 51 554 651

Regija Sjever

OT-Optima Telekom d.d.
Bani 75a, Buzin
10 000 Zagreb, Croatia
TEL +385 1 54 92 301
FAX +385 1 54 92 309

OT Centar

7. domobranske pukovnije 1/3, Zadar
TEL +385 23 492 860
Ivana Matijaševića 14, Dubrovnik
TEL +385 20 220 640

Članice Optima Telekom Grupe

- Optima direct d.o.o, Trg Josipa Broza Tita 1, 52460 Buje
- OT-Optima Telekom d.o.o., Ulica 15. maja 21, 6 000 Koper, Republika Slovenija
- Optima telekom za upravljanje nekretninama i savjetovanje d.o.o., Bani 75/a, 10 000 Zagreb

Regija Istok

OT-Optima Telekom d.d.
Vinkovačka 2
31 000 Osijek, Hrvatska
TEL +385 31 492 999
FAX +385 31 210 459

Regija Jug

OT-Optima Telekom d.d.
Vinkovačka ulica 19
21 000 Split, Hrvatska
TEL +385 21 492 899
FAX +385 21 492 829

1.5 Pregled tržišta

Tržište nepokretne telefonije

U skladu sa, sada već dugotrajnim, svjetskim trendovima i tržište Hrvatske u nepokretnoj telefoniji bilježi negativne trendove. Ukupan se odlazni promet (u minutama) svih operatora nepokretne javne komunikacijske mreže u Hrvatskoj u trećem kvartalu 2017. u odnosu na prethodni kvartal smanjio za 5,4% a prihodi su pali za 2,2%.

Usporedba trećeg kvartala 2016. i trećeg kvartala 2017. pokazuje kako je ukupan odlazni promet (u minutama) svih operatora nepokretne javne komunikacijske mreže niži za 5,3%, dok je maloprodajni prihod pao za čak 10,9%.

Tržište širokopojasnog pristupa

Tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem nepokretnih mreža u trećem kvartalu 2017. godine bilježi stabilne prihode i korištenje. U odnosu na drugi kvartal 2017, broj priključaka širokopojasnog pristupa Internetu putem nepokretnih mreža u

trećem se kvartalu povećao za 0,7%, dok su prihodi u istom periodu narasli za 1,9%.

Kada se broj priključaka širokopojasnog pristupa putem nepokretnih mreža usporedi na razini trećeg kvartala 2016. i trećeg kvartala 2017. vidljivo je povećanje od 6,0%. Slično povećanje je vidljivo i u prihodima koji su veći za 5,7%.

Predviđa se da će tržište i dalje bilježiti pozitivan rast.

Tržište IPTV-a

Kada se usporede drugi i treći kvartal 2017, ukupan broj priključaka televizije utemeljene na internetskom protokolu (IPTV) u trećem kvartalu veći je za 0,4%.

Usporedba na godišnjoj razini (Q3 2016 – Q3 2017), također pokazuje povećanje rasta broja priključaka i to za 4,5%.

Pozitivni trendovi za tržište televizije utemeljene na internetskom protokolu (IPTV) predviđaju se i u budućnosti.

1.6 Gospodarsko okruženje

Raspoloživi podaci o kretanju pojedinih pokazatelja upućuju na nastavak pozitivnih trendova u kretanju gospodarstva, pogotovo kada je robni izvoz u kretanju. Tome znatno pomažu i povoljna kretanja u globalnom okruženju, posebno Europskoj uniji, koja je najznačajnije tržište za robu iz Hrvatske. Procjena za Hrvatsku povećana je s prethodnih 2,9% na 3,2% čime i dalje raste dinamičnije od Europske unije i na taj način se lagano približava prosječnoj razini razvijenosti Europske unije.

Kretanje broja nezaposlenih u srpnju, kolovozu i rujnu 2017., u evidenciji HZZ-a, bilo je pomalo netipično. Naime, u srpnju i kolovozu 2017. broj nezaposlenih je porastao, a u rujnu je pao. Iako je to možda netipično, treba reći da se ne radi o velikim skokovima koji bi značili promjenu u trendovima, već je više slučajna posljedica u okviru tromijih promjena u evidenciji nezaposlenih. Nešto tromije promjene pod utjecajem su manjeg pritiska na burzu rada povezanog s nepovoljnim demografskim

trendovima, emigracijom i strožim uvjetima ostanka na burzi s jedne strane te boljom i dužom turističkom sezonom i boljim općim gospodarskim uvjetima s druge strane. Istodobno, privremena statistika zaposlenosti pokazuje da je broj zaposlenih počeo padati u kolovozu, nastavljen je u rujnu, ali manje dinamično nego u istim mjesecima prethodnih godina. Zbog takvih je kretanja u zaposlenosti i nezaposlenosti stopa nezaposlenosti gotovo stagnirala ta tri mjeseca s 10,8% u srpnju porasla je na 10,9% u kolovozu, da bi se u rujnu opet spustila na 10,8%.

Nakon što je u ožujku 2017. neto plaća prekoračila iznos od šest tisuća, a bruto plaća od osam tisuća kuna, na toj su se razini održale i u kolovozu. Štoviše, u kolovozu je zabilježen najviši rast plaća na godišnjoj razini u ovoj godini, pa je tako neto plaća porasla za 6,1%, dok je istodobno bruto plaća nominalno povećana za 4,6%. Zbog utjecaja promjene u oporezivanju dohotka koje su utjecale na povećanje udjela neto plaće u bruto plaći, u 2017. se bilježi viša dinamika rasta neto u odnosu na bruto plaću. I u nastavku godine je očekivan dinamičan rast plaća poduprt gospodarskim rastom, pritiskom na povećanje plaća koji izaziva nedostatak radnika određenih struka i vještina, ali i isplatom drugog dijela predviđenog povećanja plaća u javnim službama. Time rast plaća nastavlja pridonositi povećanju raspoloživog dohotka i kupovne moći stanovništva i time rastu osobne potrošnje, što podupire ukupan gospodarski rast.

Kako je tijekom rujna došlo do uobičajenog smanjenja deviznog priljeva po isteku glavne turističke sezone, tako je zabilježena i nešto

izraženija deprecijacija kune u odnosu na ostale mjesece 2017. Točnije, kuna je prema zajedničkoj valuti eurozone tijekom mjeseca oslabila za 1,2%. Međutim, već je idući mjesec obilježen visokom stabilnošću tečaja i kuna je do kraja listopada oslabila za još samo 0,1%. Novčano tržište i u 2017. obilježava visoku kunsku likvidnost i niske kamatne stope (pri čemu tijekom rujna i listopada nije bilo potražnje ni prometa na Tržištu novca Zagreb pa tako ni podataka o zabilježenim prosječnim kamatnim stopa-ma), tako da kretanje tečaja i nadalje primarno određuje ponuda i potražnja za stranom valutom, što dovodi do tek manjih promjena razine tečaja.

Nakon poremećaja nastalog blokadom Agrokorovih tvrtki u ožujku, ponovo se stabilizirao opadajući trend blagog nagiba vrijednosti neizvršenih osnova za plaćanje. Tako je od ožujka do rujna smanjena vrijednost neizvršenih osnova za plaćanje za 2,3 milijarde kuna, dakle prosječno za 387 milijuna kuna. U rujnu je razina od 15,05 milijardi kuna bila najniža od 2006. godine (otkad su usporedivi podaci) te je bila na rekordno niskoj razini u odnosu na transakcijski novac u sustavu. Smanjenje vrijednosti neizvršenih osnova za plaćanje prati i smanjenje broja blokiranih poslovnih subjekata kojih je krajem rujna bilo 26,2 tisuće, a istodobno dug građana je znatno viši. Krajem rujna u blokadi su bila 320 tisuća građana, a njihov je dug iz osnova iznosio 42,38 milijardi kuna, što je gotovo tri puta više u odnosu na realni sektor. Ovaj je dug u odnosu na vrijednost depozitnog novca (žiro i tekući računi) sektora kućanstava u poslovnim bankama bio na razini 60,7%.

1.7 Regulatorno okruženje

U ovom izvještajnom razdoblju stupile su na snagu izmjene cijena pojedinih veleprodajnih usluga koje su utvrđene konačnim odlukama Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM), a koje veleprodajne usluge Društvo koristi u svrhu pružanja maloprodajnih usluga svojim krajnjim korisnicima.

Tako su od 1. siječnja 2017. godine u primjeni nove veleprodajne cijene koje je HAKOM izračunao na temelju vlastitog troškovnog modela. U odnosu na dosadašnje cijene, nove su cijene usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dalje u tekstu: ULL) te usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa u slučaju kada krajnji korisnik ostvaruje osnovni pristup mreži putem operatora korisnika (dalje: NBSA usluga) za brzine preko 30 Mbit/s više, dok je cijena NBSA usluge za brzine do 30 Mbit/s niža. Također su u primjeni i nove mjesečne naknade za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa te mjesečne naknade za uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa, a koje su niže od onih koje su bile u primjeni u 2016. godini.

Od 1. srpnja 2017. godine u primjeni su i nove cijene za usluge međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži, koje su nešto više od dosadašnjih.

Kako su navedene izmjene bitno utjecale na raspodjelu veleprodajnih troškova, Društvo je prilagodilo svoju tržišnu strategiju i nastup, a sve kako bi optimiralo utjecaj tih odluka HAKOM-a na financijsko poslovanje.

Međutim, bez obzira na izmjene veleprodajnih cijena, Društvo i dalje izvršava obvezu provođenja HAKOM-ovog Testa

istiskivanja marže za svaku maloprodajnu cijenu regulirane usluge (usluge pristupa mreži, usluge pristupa Internetu uz povezanu IPTV uslugu), i to neovisno o tome pruža li se ista samostalno ili kao dio paketa s drugim elektroničkim komunikacijskim uslugama. HAKOM je ažurirao model Testa istiskivanja marže sa novim veleprodajnim cijenama, ali i sa novim maloprodajnim troškovima te sa izmijenjenom Metodologijom testa istiskivanja marže, koja je u primjeni od 1. siječnja 2017. godine.

Nastavno na regulaciju veleprodajnih usluga, u ovom izvještajnom razdoblju HAKOM je u svrhu uvođenja FttB/FttDP vrste pristupa u mreži HT-a kao i vektoring tehnologije izmijenio Standardnu ponudu HT-a za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji te Standardnu ponudu HT-a za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa Internetu. Ujedno, HAKOM je donio konačnu odluku o izmjeni Standardne ponude za uslugu najma korisničke linije (dalje u tekstu: WLR), kojom se odustaje od najavljenog povećanja cijene za WLR uslugu od 1. siječnja 2018. godine. U primjeni tako ostaju dosadašnje cijene WLR usluge, a uvodi se naplata dodatne naknade samo za slučaj kada se WLR usluga koristi u kombinaciji s BSA uslugom za pristupne brzine veće ili jednake 30 Mbit/s.

U ovom izvještajnom razdoblju, HAKOM je operatorima pokretnih mreža nametnuo obvezu pružanja IP međupovezivanja najkasnije od 1. siječnja 2018. na zahtjev drugih operatora, a sve sukladno ažuriranom dokumentu „Uvjeti IP međupovezivanja“. U predmetnom slučaju, riječ je o usklađivanju regulacije nepokretnih i pokretnih mreža obzirom da je obveza IP međupovezivanja

već uvedena operatorima u nepokretnoj mreži, a uvođenjem obveze IP međupovezivanja pokretnih mreža (s nepokretnim), ne samo da će se tehnološki unaprijediti međupovezivanje javnih komunikacijskih mreža, već će Društvo ostvariti uštede u poslovanju.

Nastavno na izmjenu podzakonskih propisa iz područja elektroničkih komunikacija, od 1. siječnja 2017. godine u primjeni je i nova obveza operatora sukladno kojoj se u slučajevima prijavljenih i utvrđenih kvarova duljih od 24 sata korisniku uvijek mora ponuditi umanjenje računa ili drugi vid obeštećenja, bez potrebe za ulaganje prigovora na iznos računa. Navedena obveza nije imala značajniji utjecaj na poslovanje Društva u ovom izvještajnom razdoblju budući je Društvo optimiralo poslovanje poboljšanjem same procedure otklona kvara.

Od važnijih izmjena propisa izdvajamo stupanje na snagu novog Zakona o javnoj nabavi od 1. siječnja 2017. godine. Ključne novosti su transparentnost i fleksibilizacija postupaka javne nabave, jednostavnija i učinkovitija pravila javne nabave za naručitelje, ali i za ponuditelje u kojoj ulozi je ovdje Društvo. Također su smanjeni troškovi jamstva te žalbenog postupka. Od 01. srpnja 2017. godine uvedena je ekonomski najpovoljnija ponuda, kao jedini kriterij odabira ponude, a kojim bi se trebala osigurati najbolja vrijednost za novac u postupku javne nabave. Navedeno će pak omogućiti Društvu da u postupcima javne nabave, postojećim i budućim korisnicima koji sudjeluju u postupku u ulozi naručitelja, dokaže i višu razinu kvalitete u pružanju elektroničkih komunikacijskih usluga, a što će pozitivno utjecati na poslovanje Društva u narednim izvještajnim razdobljima.

I.8 Poslovni pokazatelji i segmenti

Broj korisnika	31.12.2017 ¹	30.09.2017 ¹	31.12.2017/ 30.09.2017	31.12.2016	31.12.2017/ 31.12.2016
Poslovni					
JGU ²	20.226	20.761	-2,6%	13.324	51,8%
IPTV	2.070	2.137	-3,1%	1.090	89,9%
Internet	17.571	17.925	-2,0%	11.653	50,8%
Data	1.674	1.479	13,2%	1.424	17,6%
Rezidencijalni					
JGU	192.491	196.756	-2,2%	136.842	40,7%
IPTV	47.885	47.446	0,9%	30.112	59,0%
Internet	122.500	122.873	-0,3%	89.027	37,6%

1 uključuje korisničku bazu pripojenog H1 telekoma

2 Promjena metodologije: U okviru broja poslovnih korisnika JGU usluge u prethodnim periodima brojani su i veliki poslovni korisnici koji koriste samo Internet i podatkovne usluge. Prethodni periodi ažurirani su kako bi podaci bili usporedivi

a. Segment rezidencijalne prodaje

S ciljem privlačenja korisnika, Društvo i u četvrtom kvartalu 2017. nastavlja sa stalnim ulaganjima u brojne marketinške i prodajne aktivnosti.

Tijekom 2017. Društvo je tako uvelo potpuno novi portfelj paketa, prilagođeniji tržištu. Zahvaljujući tome i popratnim oglašivačkim i prodajnim aktivnostima Društvo je, unatoč izrazito konkurentnom okruženju, u protekloj godini uspjelo postići uspjeh u rezidencijalnom segmentu korisnika, a na što je dodatno pozitivno utjecalo pripajanje društva H1.

U segmentu rezidencijalnih korisnika nepokretne javne govorne usluge Društvo

bilježi rast broja korisnika od 40,7 %, godišnji prihod ostvaren u 2017. je veći za 8,2% u odnosu na 2016, dok je na nivou četvrtog tromjesečja ostvaren prihod veći za 9,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Kada je riječ o segmentu širokopojasnog pristupa Internetu Društvo je na godišnjoj razini ostvarilo rast prihoda za 24,7% u odnosu na prethodnu godinu, uz povećanje broja korisnika od 37,6%, te uz povećanje prihoda za 58,4% u četvrtom tromjesečju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Društvo kontinuirano bilježi porast broja korisnika i prihoda u segmentu IPTV-a koji su iznad trendova na nacionalnoj razini. Ovaj

trend se nastavlja, bez obzira na utjecaj pripajanja društva H1. Rezultat je to ciljanih marketinških i prodajnih akcija koje Društvo stalno poduzima.

Na godišnjoj razini, bilježi se tako povećanje broja korisnika za 59,0% uz povećanje prihoda od 30,8%. te uz povećanje prihoda za 38,9% u četvrtom tromjesečju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

b. Segment poslovne prodaje

Cijelu 2017. godinu, kao i četvrto tromjesečje 2017., obilježile su snažne prodajne aktivnosti posebno u području suradnje s hrvatskim komorama i udruženjima. Pored toga, četvrto tromjesečje obilježila je i intenzivna prodaja ICT usluga, lansiranje 3G Backup usluge te migracija H1 korisnika na usluge i pakete Društva. U segmentu malih i srednjih tvrtki uvedene su promjene u portfelju, te se intenzivnije ulagalo u marketinške aktivnosti u cilju povećanja konkurentnosti i prodaje.

Na godišnjoj razini, u segmentu javne govorne usluge za poslovne korisnike, Društvo bilježi rast broja korisnika od 51,8% uz povećanje prihoda od 0,2%, prvenstveno zbog utjecaja pripajanja H1 telekoma gdje su u strukturi baze i prihoda poslovnih korisnika zastupljeni mali poslovni korisnici koji koriste javnu govornu uslugu, dok je na nivou četvrtog tromjesečja ostvaren prihod veći za 1,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Slično kao i u slučaju javne govorne usluge, u segmentu širokopojsnog pristupa Internetu, Društvo na godišnjem nivou bilježi rast broja priključaka od 50,8% uz povećanje prihoda od 18,8% ponajviše zahvaljujući pripajanju društva H1, dok je na nivou

četvrtog tromjesečja ostvaren prihod veći za 42,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

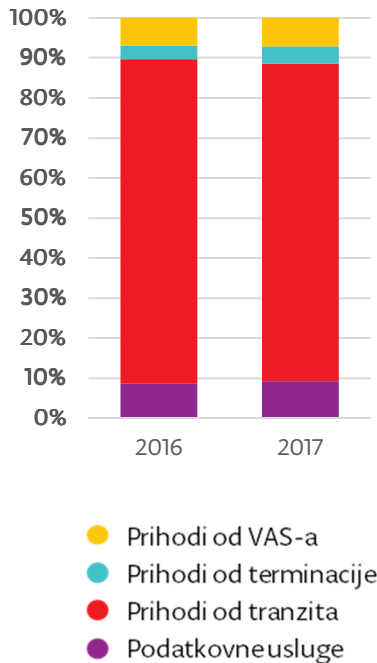
U segmentu podatkovnih usluga na kraju 2017. u odnosu na kraj 2016, Društvo bilježi rast broja priključaka od 17,6% uz pad prihoda na godišnjem nivou od 1,0%, dok je na nivou četvrtog tromjesečja ostvaren prihod niži za 4,0% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad prihoda u ovom segmentu rezultat je tržišnog trenda prodaje podatkovnih usluga manje vrijednosti na novijim tehnologijama širokopojsnog pristupa. Utjecaj pripajanja društva H1 u ovom segmentu nije toliko izražen jer zbog strukture korisnika ovaj tip usluge nije zastupljen u značajnijoj mjeri.

Tijekom 2017. godine ostvaren je veliki rast u prodaji ICT rješenja i usluga te je vidljiv značajan pomak u profitabilnosti u odnosu na prethodnu godinu. Najveći rast vidljiv je u području standardnih rješenja, a što je rezultat povećane orijentiranosti Društva na ovaj segment. U 2017. ostvaren je prihod od 2,1 mil HRK što predstavlja povećanje prihoda od 122,4% u odnosu na 2016. godinu.

U 2017. godini prihod od prodaje veleprodajnih podatkovnih usluga porastao je za 4,0%, u odnosu na prethodnu godinu. Ukoliko se isključi jednokratni utjecaj porasta prihoda od veleprodajnih usluga početkom 2016. godine koji je bio posljedica rješavanja regulatornog spora, porast prihoda u 2017. godini je i nešto veći te iznosi 13,0%. Na takav porast prihoda u 2017. u najvećoj je mjeri utjecalo pripajanje društva H1, a za očekivati je da će taj porast biti i izraženiji u 2018. godini. Pripajanje društva H1 neutraliziralo je negativan utjecaj odljeva veleprodajnih podatkovnih usluga većih nacionalnih kupaca posebno u drugom polugodištu 2017., a koji je posljedica

pojačane konsolidacije na tržištu (Vipnetovo preuzimanje Metroneta).

Struktura interkonekcijskih prihoda

Izvor: Poslovne knjige društva

Prihod od terminacije u mrežu Društva u 2017. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine pokazuje kontinuirani rast te je na kraju 2017. veći za 21,0% u odnosu na 2016., što je u većoj mjeri posljedica pripajanja društva H1, budući da prihodi od terminacije direktno ovise o korisničkoj bazi koja je porasla trenutkom pripajanja. Prihod od međunarodnog tranzita je niži za 18,0% u odnosu na prethodnu godinu, jer je u 2017. godini gotovo u potpunosti izvršena zamjena s drugim, profitabilnijim prometnim tokovima. Utjecaj H1 na prihode Društva od međunarodnog tranzita je neznatan s obzirom da je H1 do trenutka pripajanja gotovo u potpunosti prestao s poslovanjem u međunarodnom tranzitu.

U 2017. godini prihod od prodaje VAS usluga je niži za 12,5% u odnosu na prethodnu

godinu, najviše zbog tržišnih uvjeta koji utječu na pad prometa.

c. Razvoj infrastrukture, optičke mreže i internih servisa

Glasovne mreže

Početkom 2017. godine nabavljen je novi SBC-ACC (engl. Session Border Controller – Access) sustav koji se koristi za odjeljivanje jezgre glasovne mreže, odnosno telefonskih centrala u istoj, od korisničkih uređaja u pristupnoj glasovnoj mreži. Novim SBC uređajem podržan je očekivani rast broja korisnika glasovne usluge putem VoIP tehnologije, te osigurana potpuna redundancija SBC sustava za pristupnu glasovnu mrežu. Do kraja 2017. godine izvršena je integracija novog SBC-ACC sustava u jezgru glasovne mreže Optime, te je migriran glasovni promet rezidencijalnih korisnika i dijela poslovnih korisnika na novi SBC-ACC sustav.

Tijekom 2017. godine izvršena je migracija glasovnog prometa sa svih telefonskih centrala Optime na interno razvijeni centralni sustav za inteligentno upravljanje pozivima, te je paralelno nadograđen interni LNP (engl. Local Number Portability) sustav.

Dodatno je tijekom 2017. godine izvršena migracija glasovnog prometa za pet internacionalnih operatora te tri nacionalna operatora, uz spajanje tri nova internacionalna operatora putem IP/SIP IC veza na SBC-IC (engl. Session Border Controller – Interconnection) sustave.

Sredinom 2017. godine nabavljen je novi UC

(engl. Unified Communications) soft-switch sustav (moderna telefonska centrala) koji će poslužiti za implementaciju ujedinjenih komunikacijskih usluga kod poslovnih korisnika. Do kraja 2017. godine integrirane su osnovne funkcije novog UC soft-switch sustava u jezgru glasovne mreže Optime.

Tijekom zadnjeg tromjesečja 2017. godine izvršena je integracija Optima i H1 telekom Call Centar sustava s ciljem objedinjavanja funkcionalnosti pozivnog centra. U istom periodu ostvareno je međupovezivanje glasovnih mreža Optime i H1 telekoma putem IP tehnologije. Do kraja 2017. godine izvršena je migracija glasovnog prometa iz H1 telekom mreže prema svim destinacijama preko Optima glasovne mreže, te agregacija glasovnog prometa prema H1 telekom mreži preko Optima IP/SIP IC veza sa četiri nacionalna operatora.

Podatkovne mreže

U sklopu nadogradnje VDSL pristupne mreže, u 2017. je nastavljeno povećavanje broja VDSL sučelja na postojećim i novim lokacijama tako da danas Optima ima 17.500 aktivnih VDSL sučelja na 245 lokacija.

U svrhu daljnje nadogradnje kapaciteta IP/MPLS jezgre mreže te podizanja razine kvalitete, odnosno dostupnosti mreže izvršena je nadogradnja središnjih MPLS (engl. Multiprotocol Label Switching) usmjernika u Zagrebu za potrebe nadogradnje kapaciteta MPLS jezgre mreže čime se osigurava podizanje razine kvalitete, odnosno dostupnosti mreže te su još gradovi Sisak, Slavonski brod, Kutina, Bjelovar, Našice i Donji Miholjac povezani 10G kapacitetima prema većim središtima dok su neki gradovi umjesto pristupa radijskim vezama spojeni svjetlovodima kao

što su to čvorovi u mjestima Čepin, Bošnjaci, Ivankovo i Prelog.

Izvršena je nabavka DWDM opreme nove generacije. Nakon uspješno odrađene nadogradnje sustava na relaciji Zagreb-Sisak-Slavnoski Brod-Jarmina-Osijek u 2016. godini, u 2017. je izvršena migracija telekomunikacijskih veza na novi sustav na relacijama Zagreb-Ljubljana-Beč te Ljubljana-Rijeka.

U drugom kvartalu 2017. godine izvršena je integracije FaceBook cache poslužitelja u mrežu Optime, čime se osigurava međupohrana višestruko dohvaćanog FB sadržaja te raspoloživost istog u samoj mreži Optime čime se osim rasterećenja kapaciteta prema Internet mreži ostvaruje i direktan utjecaj na brži dohvat FaceBook sadržaja u mreži Optime. Do kraja 2017. izvršeno je povezivanje na nove kapacitete za pristup Internetu, na ukupno 4 pružatelja usluga za pristup Internetu s većim kapacitetom međupovezivanja uz dodatno smanjenje operativnih troškova, a u cilju podizanja razine kvalitete i dostupnosti javne Internet mreže. Ukupni kapacitet pristupa do javne Internet mreže sada iznosi 9x10Gbps.

Jedan dio kapaciteta koristi se i za postojeću H1 telekom mrežu, čiji se Internet promet također usmjerava putem navedenih veza za međupovezivanje. Pripajanjem društva H1 konsolidiran je IPv4 adresni prostor H1 i Optime.

U 2017. godini zamijenjeni su agregacijski Ethernet preklopnici, preklopticima novije generacije Huawei S5320-36C-EI-28S te S5320-32C-HI-24S-AC na ukupno 20 lokacija čime se osigurava skalabilnost sustava i viša razina dostupnosti za krajnje korisnike. Navedena H1 verzija preklopnika

podržava i određene OSI-L3 funkcionalnosti čime agregacijski Ethernet preklopnici postaju sastavni dio IP/MPLS jezgre mreže.

Realizacija usluge 3G podatkovne pričuvne veze realizirana je u 2017. godini za poslovne korisnike putem 3G/4G mobilne mreže HT-a.

Mrežna infrastruktura i optičke mreže

Razvoj svjetlovodne infrastrukture, odnosno izgradnju vlastite svjetlovodne mreže, tijekom 2017. godine činila je većinom izgradnja svjetlovodnih privoda do novih krajnjih veleprodajnih i maloprodajnih korisnika Društva no izvođeni su potrebni radovi i na samoj svjetlovodnoj okosnici.

Radi se o 76,6 km nove pristupne svjetlovodne mreže, koju čini izgradnja 252 nova svjetlovodna priključka. Najveća količina priključaka izvedena je na području sjeverne Hrvatske - 101 priključak, iza koje slijede zapadna - 65 priključaka, južna - 58 priključaka te istočna Hrvatska sa 28 izvedenih svjetlovodnih priključaka.

Što se tiče radova na svjetlovodnoj okosnici Optime, tijekom 2017. godine završena je međumjesna svjetlovodna trasa Ivankovo - Jarmina, gradska svjetlovodna trasa Zagrepčanka - CIX - Supranet sa svrhom ostvarivanja redundancije TK kapaciteta do Optiminog čvora CIX. Tijekom zadnjeg tromjesečja izvršene su nužne djelomične rekonstrukcije i dogradnje gradskih svjetlovodnih okosnica u Osijeku, Splitu i Rijeci. Ukupna dodatna izgradnja svjetlovodne okosnice Društva tijekom 2017. godine iznosi 32,2 km.

Usljed pripajanja društva H1, Optima je tijekom trećega tromjesečja proširila vlastite kapacitete svjetlovodne mreže za dodatnih 321 km svjetlovodnih trasa i privoda koje su sukladno procijenjenim potrebama integri-

rane u cjelinu svjetlovodne mreže Optima telekoma.

Nadzor (NOC)

Tijekom 2017. proširen je nadzor telekomunikacijskih sustava i usluga. U istu svrhu u nadzor su dodani i novi sustavi: SBC sustav-a, Huawei MA5605, EATON SM45 DC, NetMan 204 UPS, ZTE 9806H mini-DSLAM, ZTE 9800 DSLAM, ZTE MSG 5200.

Nadzorni sustav „Zabbix“ ažuriran je u cilju ispunjenja obaveze čuvanja mjernih podataka na period od 3 godine. Implementirana je „PHP network weather map“ ekstenzija u „Zabbix“ nadzorni sustav koja omogućuje vizualni pregled stanja ključnih veza.

Izrađena je aplikacija za precizniji izračun broja korisnika obuhvaćenih smetnjom, kako bi se ispunile obveze koje su u skladu s primjenom novih odredbi iz Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, da u slučajevima prijavljenih i utvrđenih kvarova duljih od 24 sata, operatori korisniku uvijek moraju ponuditi umanjenje računa ili drugi vid obeštećenja, bez potrebe za ulaganje prigovora na iznos računa.

Tijekom četvrtog kvartala 2017. godine izvršena je operativna integracija H1 i Optima nadzornog centra u jednu centralnu organizacijsku jedinicu za obje mreže. U „Zabbix“ nadzorni sustav uvedeno je dodatno praćenje opterećenja veza za međupovezivanje postojeće H1 i HT mreže.

Interni razvoj aplikacija

Nabavljen je novi sustav za izradu sigurnosnih kopija koji omogućava značajno veći kapacitet te bržu i sigurniju pohranu podataka.

Završen je razvoj velike nadogradnje CRM sustava namijenjene za pozivni centar čime će se značajno ubrzati i pojednostaviti obrada korisničkih zahtjeva.

Implementirana je i nova aplikacija kojom se želi ubrzati postupak obrade korisničkih prigovora.

Implementiran je SmartCare sustav na IPTV platformi koji omogućuje bolje praćenje navika IPTV korisnika, gledanosti kanala i olakšava otklon kvara na IPTV usluzi.

Uvedeno je novo aplikativno rješenje za autorizaciju i dodjelu popusta na pakete i dodatne usluge – jednim klikom do novog popusta.

Pojednostavljena je aktivacija pdf računa koja je rezultirala skokom od 80% u broju korisnika koji koriste pdf račun. Nastavljena je automatizacija internih procesa čime je postignuto smanjenje ručnih akcija pozadinskog ureda za 10.000 mjesečno.

Uveden je „Master provisioning“ koji omogućuje puno bržu implementaciju novih usluga u sustave.

Razvijene su nove verzije sustava za portiranje brojeva i sustava za radne naloge.

Infrastruktura

Tijekom 2017. godine je nastavljen projekt zamjene baterija u kolokacijama, a s ciljem osiguranja autonomije sustava u slučaju ispada električne mreže. Tijekom godine je zamijenjeno 360 baterija na ukupno 49 lokacija i testirane su baterije na 175 od 317 lokacija na području cijele Hrvatske. Ujedno je zamijenjen dotrajali uređaj za neprekidno napajanje u sistem sali u Zagrebu čime je poboljšana autonomija rada sistem sale u slučaju ispada električne mreže.

ICT rješenja

Kroz ICT solutions korisnicima je ponuđeno kompletno poslovno rješenje uz standardne usluge Društva, čime se stvara dodana vrijednost istih. Baza partnera Društva se konstantno proširuje, što je rezultiralo povećanjem prisutnosti Društva na tržištu, te sa sve većim širenjem portfelja ICT rješenja.

I.9 Financijski rezultati Grupe

Sažetak (u tisućama kuna)	2016	2017	2017/ 2016	Q4 2016	Q4 2017	Q4 2017/ Q4 2016
Ukupni poslovni prihodi	454.287	495.091	9,0%	112.292	135.349	20,5%
Ukupni poslovni rashodi	348.969	389.684	11,7%	81.938	104.408	27,4%
EBITDA	105.319	105.407	0,1%	30.355	30.940	1,9%
Jednokratne stavke	891	6.290	605,8%	173	2.017	1066,1%
EBITDA prije jednokratnih stavki	106.210	111.697	5,2%	30.528	32.957	8,0%
EBITDA marža (prije jednokratnih stavki)	23,4%	22,6%	(3,5%)	27,2%	24,3%	(10,4%)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	68.970	150.343	118,0%	18.608	92.710	398,2%
Financijski rezultat (neto)	(22.531)	(25.565)	13,5%	(7.253)	(6.604)	(9,0%)
Odgođeni porez		11.613	100,0%		11.613	100,0%
Neto dobit /(gubitak) prije poreza	13.817	(58.888)		4.493	(56.760)	

a. Nekonsolidirani rezultati društva

Sažetak (u tisućama kuna)	2016	2017	2017/ 2016	Q4 2016	Q4 2017	Q4 2017/ Q4 2016
Ukupni poslovni prihodi	454.183	482.173	6,2%	112.264	135.322	20,5%
Ukupni poslovni rashodi	350.383	376.988	7,6%	82.332	104.346	26,7%
EBITDA	103.799	105.185	1,3%	29.931	30.976	3,5%
Jednokratne stavke	891	4.057	355,2%	173	2.017	1066,1%
EBITDA prije jednokrat- nih stavki	104.691	109.241	4,3%	30.104	32.993	9,6%
EBITDA marža (prije jed- nokratnih stavki)	23,1%	22,7%	(1,7%)	26,8%	24,4%	(9,1%)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti imovine	67.457	146.116	116,6%	18.219	91.767	403,7%
Financijski rezultat (neto)	(21.586)	(23.537)	9,0%	(7.501)	(6.701)	(10,7%)
Odgođeni porez		11.613	100,0%		11.613	100,0%
Neto dobit /(gubitak) prije poreza	14.756	(52.855)		4.211	(55.879)	

Društvo je ostvarilo 6,2% veći prihod, te 4,3% veću EBITDA-u prije jednokratnih stavki, u odnosu na prethodnu godinu. Djelomično je

to rezultat pripajanja H1 Telkoma koje je nastupilo 01.08.2017.

b. Konsolidirani prihodi

Ukupni prihodi od telekomunikacijskih usluga u 2017. godini veći su za 9,0% u odnosu na prethodnu godinu najviše zahvaljujući doprinosu prihoda pripojenog društva H1. Isti trend je prisutan i na razini kvartala.

Povećanje prihoda u odnosu na prethodnu godinu najviše je uzrokovano većim prihodima od multimedije za 30,7%, te većim prihodima od Interneta za 23,7%, a

upravo ti segmenti su u fokusu ponude Društva.

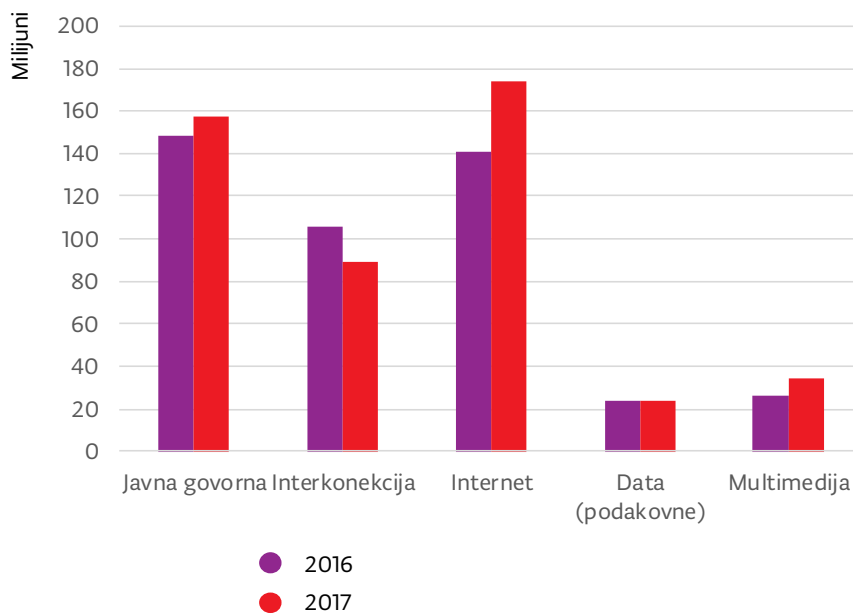
Prihodi od javne govorne usluge su veći za 6,3% u odnosu na prethodnu godinu, zahvaljujući doprinosu pripajanja društva H1. Međutim, trend pada prihoda od javne govorne usluge i dalje je prisutan, te se time nastavlja opći trend pada korištenja javne govorne usluge, slijedeći trendove na globalnoj razini.

Ostvarenje podatkovnih prihoda je na razini prethodne godine s laganim porastom od 0,2%, zahvaljujući doprinosu pripojenog društva H1 u drugoj polovici 2017. godine.

S druge strane, prethodno navedeni pozitivni trendovi, djelomično su umanjeni nižim prihodima od interkonekcije za 15,7%.

Negativni trendovi su na prihodima od interkonekcije prisutni i na kvartalnoj razini, najviše uslijed pada prihoda od tranzita govornih usluga i kao posljedica smanjivanja volumena niskoprofitnog međunarodnog tranzita.

Prihodi od telekomunikacijskih usluga

Izvor: Poslovne knjige društva

c. Dobit prije kamata, oporezivanja i amortizacije – EBITDA

Konsolidirana EBITDA prije jednokratnih stavki iznosi 111,7 mil HRK, te je veća za 5,5 mil HRK usporedno s prethodnom godinom, najviše zahvaljujući doprinosu pripajanja društva H1, kako doprinosom na prihodima, tako i na ostvarenim efektima sinergije na

troškovima, što značajno doprinosi optimizaciji cjelokupnog poslovanja.

Pozitivni efekti su izraženi kako na nivou godine, tako i na nivou četvrtog kvartala.

d. Neto dobit/(gubitak)

Usprkos pozitivnom doprinosu iz operativnog rezultata 2017. godine, neto rezultat je niži u odnosu na prethodnu godinu za 72,7 mil HRK najviše kao rezultat provedenog

umanjenja vrijednosti goodwilla i zaštitnog znaka društva H1, te većim troškovima amortizacije i financijskom rezultatu, a koji također proizlaze iz pripojenog društva H1.

e. Kapitalna ulaganja u 2017. godini

Konsolidirana kapitalna ulaganja u 2017. godini iznosila su 59,1 mil HRK. Od toga je 29,7 mil HRK uloženo u razvoj pristupne optičke mreže, širenje mreže kolokacija, korisničku opremu za pružanje IPTV i Internet usluga rezidencijalnim korisnicima,

te opremu za spajanje poslovnih korisnika. U jezgru mreže uloženo je 9,5 mil HRK što je pretežno iskorišteno za daljnje proširenje jezgre mreže na 10G tehnologiju, dok je 18,6 mil HRK uloženo u proširenje usluga korisnicima.

	2017 (u 000 kn)	udio %
Opća ulaganja	1.344	2,3%
Kapitalna ulaganja tehnike	57.800	97,7%
Pristupna mreža (ACCESS Network)	29.682	50,2%
Jezgra mreže (CORE Network)	9.525	16,1%
Telekomunikacijski centar	18.594	31,4%
UKUPNO	59.144	100,0%

f. Upravljanje rizicima

Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik je rizik da će se vrijednosti financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tečaja. Grupa i Društvo su najviše izloženi valutnom riziku po osnovi obveza po dugoročnim zajmovima, denominiranim u inozemnim valutama, koji se preračunavaju u kune primjenom važećeg tečaja na datum bilance. Nastale tečajne razlike terete rashode poslovanja ili se knjiže u korist

računa dobiti i gubitka, ali ne utječu na tijek novca.

Kamatni rizik

Izloženost Grupe i Društva kamatnom riziku nije značajna, budući da Grupa i Društvo nemaju obveze po varijabilnim kamatnim stopama.

Ostala imovina i obveze, uključujući i izdane obveznice, nisu izloženi kamatnom riziku.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze koje proizlaze iz potencijalnih financijskih gubitaka Grupe i Društva. Grupa i Društvo nemaju značajnu koncentraciju kreditnog rizika s ugovornim stranama sa sličnim karakteristikama, te je usvojila procedure koje primjenjuje u poslovanju s kupcima. Grupa i Društvo dobivaju dovoljno kolaterala, ukoliko je potrebno, kao sredstvo za ublažavanje rizika financijskog gubitka zbog neispunjenih obveza, te ne jamči za obveze trećih strana.

Grupa i Društvo smatraju da se njihova maksimalna izloženost odražava u iznosu potraživanja umanjenom za ispravak vrijednosti koji je priznat na datum izvještaja o financijskom položaju.

Osim toga, Grupa i Društvo su izloženi riziku putem novčanih depozita u bankama. Upravljanje ovim rizikom je usredotočeno na poslovanje s najuglednijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu na domaćem i inozemnom tržištu, te na temelju kontakta sa bankama na dnevnoj osnovi.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava Društva, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. Grupa i Društvo upravljaju rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijek novca uz praćenje dospjeća potraživanja i obveza.

I.10 Vlastite dionice

Društvo na dan 31.12.2017 ne posjeduje vlastite dionice.

II. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Društvo je u skladu s odredbom čl. 250a i 250b Zakona o trgovačkim društvima izradilo Godišnje izvješće Uprave o stanju i poslovanju Društva i Grupe za poslovnu 2017. godinu koje sadrži Izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja.

Društvo u svom poslovanju nastoji u najvećoj mogućoj mjeri pridržavati se preporuka Kodeksa korporativnog upravljanja objavljenog na stranicama Zagrebačke Burze d.d. uzimajući u obzir sve okolnosti i specifičnosti svoje organizacije poslovanja.

Društvo se pridržava preporuka Kodeksa korporativnog upravljanja uz iznimku onih odredbi čija primjena u trenutnim okolnostima nije praktična:

- Društvo nije dioničarima, koji iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti sami glasati na Glavnoj skupštini, bez posebnih troškova, osiguralo opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Dioničari koji nisu u mogućnosti sami glasovati, prema vlastitom izboru određuju opunomoćenike koji su dužni glasovati prema njihovim uputama.
- Odluka o isplati dividende ili predujma dividende ne postoji s obzirom da se dividenda nije isplaćivala u 2017. godini.
- Za vrijeme održavanja Glavne skupštine dioničarima nije omogućeno glasanje uporabom moderne komunikacijske tehnologije jer ista nije predviđena Statutom.
- Rad Nadzornog odbora nije određen posebnim unutarnjim pravilima. Na rad Nadzornog odbora primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima. Međutim, Nadzorni odbor ima osnovanu Komisiju za praćenje sinergijskih mjera, sukladno uvjetima odobrene koncentracije Hrvatskog Telekoma d.d. i Društva. Način rada spomenute Komisije propisan je uvjetima određenim u Rješenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja Klasa: UP/I 034-03/2013-02/007; Urbr: 580-06/41-14-096 od 19. ožujka 2014. godine te Rješenjem iste Agencije Klasa: UP/I 034-03/2013-02/007; Urbr: 580-11/41-17-239 od 9. lipnja 2017. godine.
- Nadzorni odbor nije u svom većinskom dijelu sastavljen od neovisnih članova kako su oni definirani preporukom Kodeksa. Svi članovi Nadzornog odbora odabrani su na Glavnoj skupštini Društva uz poštivanje procedure objave kandidatura, a Radničko vijeće doijelo je odluku o imenovanju jednog predstavnika radnika u Nadzorni odbor.
- U Društvu nije izrađen dugoročan plan sukcesije jer u izobrazbu svojih djelatnika Društvo ulaže vodeći računa o zahtjevima poslovanja.
- Pravo na naknadu za rad članova Nadzornog odbora određeno je odlukom Glavne skupštine i to u fiksnom mjesečnom iznosu.
- U Društvu ne postoje ugovori ili sporazumi između člana Nadzornog odbora i samog Društva, uz iznimku

ugovora o radu jednog člana Nadzornog odbora – izabranog predstavnika radnika Društva, stoga predmetni ugovor o radu nije prethodno odobren od strane Nadzornog odbora, a u godišnjem izvješću nalazi se informacija o skupnom iznosu isplata izvršenih članovima Uprave i Nadzornog odbora.

- Komisija za reviziju nije sastavljena većinom od nezavisnih članova Nadzornog odbora. Većinu članova Komisije čine članovi Nadzornog odbora koji su u poslovnom odnosu s većinskim dioničarima, a jedan član je radnik kod većinskog dioničara.
- Društvo nema izjavu o politici nagrađivanja Uprave i Nadzornog odbora. Društvo objavljuje podatke o svim isplatama izvršenim članovima Uprave i Nadzornog odbora. Predmetni podaci objavljuju se u pravilu skupno unutar godišnjeg izvješća Društva.
- Društvo unutarnju kontrolu provodi

putem internih procedura koje obuhvaćaju i provedbu nadzora nad urednim izvršavanjem obveza, tako da u smislu Kodeksa korporativnog upravljanja pored prednje rečene Komisije za reviziju, nema posebne organizacijske jedinice koja se bavi isključivo unutarnjom kontrolom.

- Iznose naknada plaćenih vanjskim revizorima za obavljenju reviziju i za druge pružene usluge Društvo je javno objavilo.

Posebna napomena:

Nadzorni odbor ima ustrojenu Komisiju za praćenje sinergijskih mjera, Komisiju za imenovanja i nagrađivanja (osnovana 10.12.2015. godine), te je početkom 2016. godine osnovana Komisija za revizije, sa svrhom detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, pružanja potpore računovodstvu društva, te uspostave dobre i kvalitetne unutarnje kontrole Društva.

II.1 Unutarnji nadzor u Društvu i upravljanje rizicima u odnosu na financijsko izvještavanje

Nadzorni odbor ima osnovanu Komisiju za reviziju koja obavlja poslove detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, pružanja potpore računovodstvu Društva te uspostave dobre i kvalitetne unutarnje kontrole Društva.

Društvo nema osnovanu zasebnu

organizacijsku jedinicu koja bi obavljala isključivo poslove unutarnje revizije, međutim Društvo ima organiziranu organizacijsku jedinicu korporativne sigurnosti koja u okviru svojih redovnih aktivnosti djeluje na minimiziranju svih rizika u poslovanju.

II.2 Značajni imatelji dionica u Društvu na dan 31.12.2017.

Na dan 31. prosinca 2017. najveći dioničar Društva je Zagrebačka banka d.d. sa 36,9%

udjela u temeljnom kapitalu..

II.3 Pravila o imenovanju i opozivu članova Uprave i Nadzornog odbora i njihove ovlasti

Sukladno Statutu Društva, poslove Društva vodi Uprava koja se sastoji od tri do pet članova. Jedan od članova Uprave imenuje se Predsjednikom Uprave. Upravu i Predsjednika Uprave imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Članovi Uprave imenuju se na razdoblje od 2 godine i mogu biti ponovo imenovani. Prema Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu, Uprava vodi poslove na vlastitu odgovornost pri čemu je ovlaštena poduzimati sve radnje i donositi odluke koje smatra potrebnim za uspješno vođenje Društva. Uprava je dužna poštivati ograničenja određena Statutom. Svaki član Uprave Društva, zastupa Društvo skupno s još jednim članom Uprave.

Nadzorni odbor sastoji se od devet članova od kojih jednog imenuju radnici. Nadzorni odbor izabire Glavna skupština Društva običnom većinom glasova, izuzev člana Nadzornog odbora kojeg imenuju radnici. Mandat članova Nadzornog odbora određuje se u trajanju od 4 godine i mogu

biti ponovo izabrani. Članovi Nadzornog odbora biraju između sebe Predsjednika i Zamjenika predsjednika Nadzornog odbora. Zamjenik predsjednika ima prava i obveze Predsjednika samo u slučaju Predsjednikove spriječenosti u obavljanju svoje funkcije.

Za pojedine transakcije, odnosno odluke Uprave, Uprava je dužna ishoditi prethodnu suglasnost Nadzornog odbora prema kriterijima utvrđenim čl. 15 Statuta. Nadzorni odbor u okviru svoga djelokruga obavlja poslove utvrđene čl. 18 Statuta.

Uprava je sukladno odredbi čl. 8 Statuta ovlaštena u roku od pet godina od dana upisa izmjena Statuta u sudski registar, jednom ili više puta povećati temeljni kapital Društva za ukupnu svotu do stoosamdesetmilijuna kuna (odobreni temeljni kapital). Za takvo povećanje temeljnog kapitala potrebna je suglasnost Nadzornog odbora.

II.4 Promjene u upravljačkim tijelima

U nadzornom tijelu Društva tijekom poslovne 2017. godine došlo je do promjene u članstvu i to na način da se dotadašnji predsjednik Nadzornog odbora Siniša Đuranović povukao iz članstva i s položaja predsjednika Nadzornog odbora Društva s danom 31. svibnja 2017. zbog preuzimanja položaja procesno nespojivog s članstvom u Nadzornom odboru Društva.

Na redovnoj Glavnoj skupštini Društva održanoj 11. srpnja 2017. godine, za člana Nadzornog odbora s mandatom u trajanju od četiri godine počevši od dana donošenja Odluke, izabran je gospodin Igor Vavro kojeg su članovi Nadzornog odbora na sjednici održanoj 26. srpnja 2017. izabrali i za predsjednika Nadzornog odbora.

Drugih promjena u sastavu Nadzornog odbora nije bilo te ga danas čine:

Igor Vavro, predsjednik; Ariana Bazala-

Mišetić, zamjenica predsjednika; Marina Brajković, članica; Jasenka Anica Kreković, članica; Marko Makek, član; Ana Hanžeković, članica; Rozana Grgorinić, članica; Maša Serdinšek, članica; Ivica Hunjek, član – predstavnik radnika.

Vezano uz promjene u sastavu članova Uprave, tijekom promatranog razdoblja, Nadzorni odbor je 7. ožujka 2017. reimenovao na istu funkciju članicu Uprave gđu Irenu Domjanović. Mandat po navedenoj odluci Nadzornog odbora članici Uprave traje dvije godine i počinje teći istekom dotadašnjeg mandata.

Upravu Društva čine: Zoran Kežman, predsjednik Uprave; Mirela Šešerko, članica Uprave; Irena Domjanović, članica Uprave; Tomislav Tadić, član Uprave.

Društvo nema pisanu politiku raznolikosti.

III. Izvješće neovisnog revizora o godišnjem izvješću i konsolidiranim financijskim izvještajima

iv. Financijska izvješća Grupe